

Vogelwacht Utrecht

Jaarverslagen 2016

**Vergaderstukken 2017
Algemene
Ledenvergadering**

Uitnodiging | 28 maart 2017

Algemene Ledenvergadering

Het bestuur van de Vogelwacht Utrecht nodigt de leden uit voor de Algemene Ledenvergadering op dinsdag 28 maart 2017.

Agenda

1. Opening en vaststelling agenda
2. Concept notulen 22 maart 2016
3. Ingekomen stukken en mededelingen
4. Jaarverslag secretaris over 2016
5. Financieel verslag verenigingsjaar 2016*
6. Verslag kascommissie
7. Décharge penningmeester
8. Verkiezing lid kascommissie
9. Verkiezing leden bestuur**
10. Begroting 2017
11. Rondvraag
12. Sluiting huishoudelijk gedeelte

Pauze

Lezing | Thomas van der Es over arenden, vogels en andere dieren in de Biesbosch

Locatie

Cultureel en Vergader Centrum H.F. Witte
Henri Dunantplein 4, De Bilt | www.hfwitte.nl

Ontvangst: vanaf 19.30 uur

Aanvang: 20.00 uur

* Het financieel jaarverslag 2016 en de begroting voor 2017 worden op de vergadering uitgereikt. Beide stukken kunnen ook vanaf 1 maart per e-mail bij het secretariaat worden opgevraagd.

** Conform artikel 9 van de statuten zijn 2 personen aftredend:

- Aftredend: Bert van 't Holt, voorzitter
Bart van den Berg, penningmeester
- Herkiesbaar: Bert van 't Holt
Bart van den Berg

In geval men een ander of zichzelf als tegenkandidaat wil stellen voor een van beide functies kunt u - zoals vastgelegd in artikel 15 van het huishoudelijk reglement - hierover contact opnemen met het secretariaat, secretaris@vogelwacht-utrecht.nl of 06-16679919

Zeearend | Michael Kars

Visarend | René de Waal

Pontische meeuw | Bert Geelmuijden

Conceptnotulen | ALV 22 maart 2016

De **algemene vergadering** werd om 20.00 uur door de voorzitter Bert van 't Holt geopend met een hartelijk welkom aan de aanwezigen (zie presentielijst onderaan deze pagina). Hij stelde de bestuursleden en de gastspreker Jan van der Winden voor. Vervolgens deed hij enkele huishoudelijke mededelingen over het verloop van de avond. De agenda werd ongewijzigd vastgesteld.

De conceptnotulen van de ALV van 17 maart 2015 riepen geen vragen op en er waren geen op- of aanmerkingen. De voorzitter stelde daarmee de notulen vast.

Bij de ingekomen stukken was een bericht van verhindering van Cora Kuiper, Adriëtte van Kouwen, Lia Budding en Joop Barends. Van Wilco Stoopendaal en Adriëtte van Kouwen was het verslag binnengekomen over hun bevindingen als leden van de kascommissie.

Het jaarverslag is tot stand gekomen door de inzet vanuit de diverse geledingen van de vereniging. Het gaf aanleiding tot enkele opmerkingen. Wigle Braaksma vroeg verheldering over de samenwerking met de Vogelbescherming. De voorzitter kon melden dat Nick Hoebe contactpersoon is en dat er over concrete zaken contact zal zijn. Harry Verschuren vroeg aandacht voor het afscheid van Frank Sidler. Hij had een feestelijk afscheid verwacht als dank voor Frank zoals hij zich op allerlei manieren had ingezet voor de VWU. Hij wilde hiermee het bestuur niet afvallen en stelde voor om na-

mens de leden Frank een boeket bloemen te sturen met een kaart met waardering, die hij verdient. Bert Geelmuijden wilde dit graag op zich nemen. In de pauze had de voorzitter nog een opmerking gekregen van één van de leden, dat het bestuur gehandeld heeft naar de wens van Frank Sidler ten aanzien van zijn afscheid. Deze mededeling gaf hij mee aan de vergadering. Ook wilde Harry waardering voor het jarenlange werk van Hennie van de Vendel. Bert van 't Holt vulde hem aan dat bestuursleden persoonlijk van haar afscheid hadden genomen met een mooi cadeau. Over de inhoud van het jaarverslag waren verder geen opmerkingen en een spontaan applaus was voor de voorzitter aanleiding om het verslag daarmee te accorderen.

Het financieel jaarverslag werd gepresenteerd door penningmeester Bart van den Berg. Hij gaf een toelichting op vragen over hogere drukkosten van de Kruisbek, verlaging van de portokosten, uitgaven van de afdelingen, de werkgroep voor een scholenproject in Nieuwegein en de hoge vergaderkosten van de ALV 2015. Gerhard Overdijkink gaf een suggestie om de reserves in te zetten voor activiteiten of projecten. De voorzitter kon hem toezeggen dat er een plan klaar ligt voor een purperreigerproject. Hans Haafkens vond de opbrengst van de rente erg optimistisch, omdat de rentevoet lager is dan vorig jaar.

Het verslag van de kascommissie werd

voorgelezen door de voorzitter en Wilco Stoopendaal bevestigde dat het klopte. De aanwezigen werd gevraagd het voorstel van de kascommissie over te nemen om de penningmeester en daarmee het bestuur décharge te verlenen over het verenigingsjaar 2015. De voorzitter interpreteerde het applaus als een gebaar van instemming. De kascommissie voor 2017 zal bestaan uit Adriëtte van Kouwen en Wim van de Vegte.

De verkiezing van bestuursleden was een snelle formaliteit. Janneke Kimstra en Trees Weggemans waren aftredend en herkiesbaar. Er waren geen tegenkandidaten, dus blijven zij beide algemeen lid van het bestuur. Josje Henkelman was verkiesbaar als secretaris, nadat ze deze rol al vanaf april ad interim op zich had genomen. Er was geen tegenkandidaat, dus werd ze door de leden officieel als secretaris gekozen.

Over de begroting werd bij een paar punten om toelichting gevraagd. Wim van de Vegte merkte op dat er weinig workshops of activiteiten op de begroting staan. De penningmeester gaf aan dat alleen het scholenproject van Nieuwegein een jaarlijks gepland project is. Hij gaf namens het bestuur nogmaals te kennen dat projecten of goede doelen die voldoen aan de uitgangspunten van onze vereniging - bescherming, onderzoek en educatie - kunnen rekenen op de steun van het bestuur en daarmee op een financiële bijdrage uit de algemene middelen. Er was nog een opmerking dat telefoon- en

Aanwezig volgens presentielijst: Cor van Bergeijk, Bert Geelmuijden, Hein Prinsen, Ed Veling, Bineke en Klaas Kimstra, Geert Kuitenbrouwer, Wim van de Vegte, Eckhart Heunks, Cees Tims, Fia Verhoef, Paul Lindhout, Leonie Heyman, Monique Kersten, Hans Haafkens, Alice van Hunnik, Henk Bokkers, Marie-José Snijders, Erik Hulshoff, Yvonne Gijzen, Aline Hemmy, Sjef ten Berge, Anton Schortinghuis, Thierry Jansen, Wigle Braaksma, Ron Keet, Rien Jans, René de Waal, Klaas Koornwinder, Carel Spek, A. Hausen, Luuk Draayer, Jeroen Steenbergen, Ger Schoon, Harry Verschuren, Gerhard Overdijkink, Emile Sanders, Hans van Schaick, Wim Kreuger, Leonoor van Muijden, Ria Huisman, Marion en Wim ten Broeke, Ali van Rooij, Wim Loode, Iris Martens, Jan van der Winden, Bert van 't Holt, Bart van den Berg, Trees Weggemans, Janneke Kimstra en Josje Henkelman (niet alle leden hebben zich ingeschreven op de presentielijst).

Purperreiger | Michael Kars

internetkosten op nul zijn begroot. Deze post zal worden vervangen door ‘administratieve kosten’, omdat hier geen gebruik van wordt gemaakt. De begroting werd daarna goedgekeurd.

Voor het purperreigerproject van Jan van der Winden kwam het bestuur met een verzoek aan de leden voor het verlenen van een mandaat om dit project te subsidiëren. De voorzitter gaf eerst een toelichting op dit project en na de pauze was er een presentatie van Jan van der Winden ter verdieping van dit onderwerp. Het is een plan voor een project waarin de purperreigers van het Naardermeer en de Oostelijke Vechtplassen centraal staan en voorzien worden van zenders voor onderzoek naar het gebiedsgebruik en trekgedrag. Doelen van het project zijn o.a. de aandacht voor de moerasvogels en in het bijzonder de purperreigers, alsmede maatregelen ter bescherming van het moerasgebied als broed- en foeragegebied van de reigers en andere vogels. Deze doelen zijn een motivatie voor het bestuur om dit plan te steunen. Bovendien kunnen vrijwilligers meewerken aan het onderzoek in het veld. Niet alleen de VWU zal subsidie verlenen aan het project. Het project wordt een samenwerking tussen Natuurmonumenten,

vogelwerkgroep Het Gooi en de universiteit Amsterdam. Het plan is nog in ontwikkeling en de financiering en voorbereidingen moeten rond zijn voordat de VWU definitief toezeggingen zal doen. De VWU wil € 4.000 per purperreiger beschikbaar stellen als er ook een groep vrijwilligers aan verbonden zal zijn. Het maximum is vijf groepen, dus dat betekent een totaalbedrag van € 20.000 op de begroting van 2017.

De leden kregen daarna gelegenheid te reageren op deze plannen. Rien Jans vroeg zich af wat de duur van het project zal zijn. Jan vertelde dat het afhankelijk is van het behoud van de zenders, dus hoelang ze actief zijn. Er is een risico aan verbonden, want de vogels kunnen ook verongelukken. De zender kan dan de weg wijzen om hem weer terug te vinden en dan weer op nieuw te gebruiken. Dat lukt niet altijd. Hein Prinsen wilde weten hoe de verdeling van de werkgroepen zal zijn, maar zo ver is de uitwerking van het plan nog niet. Luuk Draayer vroeg of er ook polsstokken beschikbaar zijn in het moerasgebied. Jan beaamt dat het gebied moeilijk begaanbaar is en dat er afspraken gemaakt moeten worden hoe de werkgroepen onderzoek kunnen doen, omdat het niet de bedoeling is om natuur en vogels te verstoren. Eckhart Heunks vroeg hoe je de vogels kunt vinden. Jan antwoordde dat de GPS coördinaten worden vermeld en op computer zichtbaar is waar de purperreiger zich bevindt. Er komt een publicatie over de resultaten, maar ook dat moet nog verder uitgekristalliseerd worden. Dorien Korver vroeg of de resultaten ook in de Kruisbek vermeld zullen worden. Jan vermeldde dat de resultaten in ieder geval online komen. In de nieuwe Kruisbek komt een artikel van Jan. Wim Loode vroeg of er ook meteorologische gegevens bekend worden. Jan zei dat

de universiteit van Amsterdam daarin zeer geïnteresseerd is. Zij beschikken over een datasysteem hiervoor en zullen dat beschikbaar stellen voor het project. Zij voeren de uitwerking hiervoor ook uit. Wigle Braaksma wilde weten of het conceptplan ook beschikbaar is voor de leden. Jan antwoordde dat het beschikbaar zal zijn, als het plan concreet op papier staat. Wim van de Vegte had nog een vraag welke mensen er meewerken aan het onderzoek. Jan antwoordde dat studenten en medewerkers van de universiteit Amsterdam hun medewerking hebben toegezegd. Cees Tims was benieuwd wanneer het project start. Bert deelde mee dat het nog onbekend is. Waarschijnlijk in 2017, als de financiering met alle betrokken organisaties rond is. Bovendien moeten er allerlei vergunningen aangevraagd worden. Dat is de reden dat het nog niet in de begroting van 2016 van de VWU is opgenomen. De voorzitter bracht het voorstel in stemming om het bestuur het mandaat te verlenen om het project te subsidiëren. Er waren veel voorstemmen, geen tegenstemmen en drie onthoudingen. Daarmee werd het mandaat aan het bestuur goedgekeurd.

Bij de rondvraag stelde Wim van de Vegte zich voor als coördinator van de Midwinter Roofvogeltelling, die hij samen met Ype Hoekstra organiseert en uitvoert. Hij deelde mee dat er alleen nog tussenresultaten zijn gepubliceerd, omdat weinig formulieren retour zijn gekomen. Binnenkort wordt het eindresultaat bekend gemaakt.

Na de pauze vertoonde Jan van der Winden een interessante presentatie over de purperreigers. Dit was een uitstekende onderbouwing om de leden nog enthousiaster te maken voor het onderzoek en er zelf ook aan deel te nemen.

Vogelwacht Utrecht | Jaarverslag 2016

Bestuur

Het bestuur is dit jaar zeven keer bij elkaar geweest voor een bestuursvergadering. Voor dringende kwesties wordt via e-mail met elkaar gecommuniceerd, zodat er snel en adequaat gereageerd kan worden.

Het bestuur is na de algemene ledenvergadering van 2016 weer volledig met de verkiezing van Josje Henkelman in de functie van secretaris. Kort na de ALV van 2015 is zij Frank Sidler opgevolgd als secretaris ad interim en is nu officieel in deze functie benoemd. De andere leden van het bestuur zijn Bert van 't Holt (voorzitter), Bart van den Berg (penningmeester), Trees Weggemans en Janneke Kimstra.

Ledenaantallen

Na stijgingen van 6 in 2014 en 13 in 2015 daalde in 2016 het ledenaantal met 36, zodat het totale aantal leden ultimo 2016 uitkomt op 801. Dit heeft ongetwijfeld te maken met het feit, dat we afgelopen jaar geen cursussen vogelherkenning gaven. Wat dat betreft, ziet 2017 er gunstiger uit met cursussen in Amersfoort en Utrecht.

Activiteiten

Het bestuur heeft dit jaar financiële ondersteuning toegezegd aan diverse projecten vanuit de afdelingen, zoals een scholenproject in IJsselstein. Al enkele jaren wordt dit evenement georganiseerd, en dit jaar waren er weer zeven verschillende basisscholen bij betrokken.

De afdeling Nieuwegein/IJsselstein wilden we financieel steunen, zodat ze op een professionele manier een enquête konden houden onder de leden van de afdeling.

De bestuursleden zetten zich in om goede contacten te onderhouden en samen te werken met de zes afdelingen van de Vogelwacht, bijvoorbeeld het bijwonen van een vergadering van een afdeling of deel te nemen aan een excursie. In dit kader hebben we samen met de coördinatoren van Nieuwegein-IJsselstein uitgebreid de resultaten van de enquête besproken om te beoordelen of het inzetbaar is voor andere afdelingen.

Van de redactie van de Kruisbek kwam een voorstel om een workshop 'bladen maken' te organiseren om de redactieleden meer

Scholenproject: Gastles over tuinvogels | Karin Lenten

Kruisbek | Richard Pieterse

Vogelwacht Utrecht | Ledenaantal per 31-12-2016

Afdeling	Leden	Donateurs	Ereleden	TOTAAL
Amersfoort	165	3		168
De Bilt/Zeist	94	8		102
Doorn/Driebergen	97	9	1	107
Nieuwegein/IJsselstein	133	5		138
Utrecht (stad)	164	7		171
Vechtplassen	99	2		101
Buiten afdelingen	12	2		14
TOTAAL	764	36	1	801

ondersteuning te geven bij hun werk. Het bestuur heeft zijn goedkeuring aan het plan en de financiën gegeven. De workshop heeft in het najaar plaats gevonden. Buiten de redactieleden hebben ook 'gasten' deel genomen, zoals de vormgever van de Kruisbek en enkele bestuursleden.

Voor andere vraagstukken in de provincie probeert het bestuur hand- en spandiensten te verlenen, zoals voorkomen van bomen kappen waardoor nesten en broe-

den van vogels worden verstoord. Voor deze vraagstukken kan het ook noodzakelijk zijn om een jurist in te schakelen. Hiervoor hebben we een oproep onder de leden gedaan. Het resultaat is dat de VWU een beroep kan doen op Sander Kole, een ervaren jurist in natuurbescherming, als juridische ondersteuning wenselijk is.

Het bestuur heeft regelmatig contact gehad met Jan van der Winden over het project, dat hij wil realiseren om het fourageren van purperreigers door middel van zenders in kaart te brengen en de biotoop te beschrijven. De financiën voor dit project met andere organisaties heeft hij nog niet afgerond.

Ook met andere natuur- en vogelorganisaties, die zich inzetten voor bescherming, onderzoek en educatie over vogels en hun leefgebieden, willen we in contact blijven. Samen met Sovon wordt er in het voorjaar een BMP-cursus georganiseerd. Broedvogels worden geteld via onder andere het Broedvogel Monitoring Project (BMP) van Sovon. Docenten van Sovon leggen tijdens de theorieavonden uit hoe het BMP werkt. De opgedane kennis wordt in de praktijk toegepast tijdens een aantal praktijkochtenden.

Bij dit soort projecten kan gebruik gemaakt worden van de communicatiemiddelen van de VWU, zoals website, de Kruisbek en de nieuwsbrief.

Aalscholvers | Henk Tromp

Deze initiatieven zijn niet alleen in het belang van vogels, maar dragen bij aan bescherming van de natuur in het algemeen.

De Kruisbek | Jaarverslag 2016

De redactie blikt terug op een rustig verlopen jaar, in tegenstelling tot het jaar ervoor waarin zowel de samenstelling van de redactie als de vormgeving van de Kruisbek werd vernieuwd. De verdeling van de taken is als vanzelfsprekend verlopen, zo ook het maken van de nieuwe edities. Als redactie bespreek je elk nummer en zo ontstaat, soms zuiver bij toeval, een themanummer over kraai-achtigen. Of een nummer in oude stijl waar je als het ware de carbonpapierjes nog tussen de blaadjes ziet zitten. Als kers op de taart laat de vormgever er dan ook nog haar talenten op los. Al met al hebben we dit jaar menigmaal complimenten mogen ontvangen. Dat stimuleert enorm.

Op initiatief van Rien Jans hebben verschillende leden van de redactie een cursus 'bladen maken' gevolgd, waarbij waardevolle

kennis is opgedaan. De wil om een goed product te leveren is daarvoor de drijfveer geweest.

Als redactie zijn we afhankelijk van de geleverde kopij, iets waar we nooit genoeg van hebben. Daarom een oproep aan de lezers om onze voorraad artikelen te vergroten en zo gevarieerd mogelijk te maken. Wij danken onze huidige auteurs en fotografen, die mede bijgedragen hebben aan

een succesvol jaar. Dankzij hun pennenvruchten en beeldmateriaal kunnen wij een Kruisbek maken waar, zo blijkt, de mensen blij mee zijn.

Aan het eind van het jaar nam Rien Jans afscheid. Er zijn andere zaken op zijn pad gekomen waarvoor hij graag zijn handen, hoofd en agenda vrij wil maken. Rien, bedankt voor je inzet en de plezierige samenwerking!

Afdelingsjaarverslagen 2016

Amersfoort

Coördinatiegroep

De coördinatiegroep bestond dit jaar uit Gerard van Haaff, Rien Jans, Jaap Vos en René de Waal. Begin december hebben Gerard van Haaff en Rien Jans te kennen gegeven te zullen stoppen als lid van de coördinatiegroep. Dit betekent dat de bezetting bestaat uit twee man. De afdeling kan dus enige versterking goed gebruiken.

Excursies

Een overzicht van de gehouden excursies met kort verslag, waarin het aantal deelnemers en de belangrijkste waarnemingen.

De opkomst voor de excursies is zeer wisselend geweest. Naast de 15 personen die zijn mee geweest met de weekendexcursie naar het Lauwersmeergebied was de excursie van 12 maart naar de Lepelaarplassen een positieve uitzondering met 13 deelnemers. Ook de traditionele bosuilenexcursie trok, zoals gewoonlijk, veel belangstellenden. Helaas moesten ook drie excursies worden afgelast wegens geen of onvoldoende aanmeldingen.

Een overzicht:

Zaterdag 23 januari, ganzenexcursie naar Gaasterland (7 deelnemers).

De hoop was gevestigd op rietganzen, en misschien wel kleine rietgans. Deze worden in onze omgeving weinig of niet gezien. Ondanks de vele duizenden, met name brandganzen en kolganzen was ons dat geluk niet beschoren. Een lange tocht door het Friese land via Hindelopen, Workumerwaard naar Harlingen leverde wel een aantal soorten

eenden (grote zaagbek, nonnetje, krakeend etc.), alsmede een groepje rotganzen en een slechtvalk op, maar de eerder gemelde morinelplevier, sneeuwgors en strandleeuwen werden helaas niet ontdekt.

Zaterdag 13 februari, wandelexcursie Delta Schuitembeek (5 deelnemers).

Onder een stralende zon was wandelen langs de Delta een waar feest. Wilde eend, smient, wintertaling, pijlstaart, grote zaagbek en nonnetje vormden een kleurrijk palet aan vogels. Vanwege het mooie weer werd besloten ook nog een bezoek te brengen aan de Harderbroek, in de hoop een zeearend te zullen zien. Helaas liet deze het afweten, maar de duizenden tafeleenden met hun roodbruine koppen in het zonlicht, alsmede een groep wilde zwanen vormden evengoed een fraai schouwspel.

Zaterdag 12 maart, wandelen in de Lepelaarplassen (13 deelnemers).

De aankondiging dat we in een normaal gesproken niet toegankelijk deel van de Lepelaarplassen mochten wandelen bracht 13 deelnemers op de been. Vanaf de Oostvaardersdijk liepen we een pad af, dat van noord naar zuid tussen de rietlanden en de natte graslanden in loopt. Onder wederom een stralende zon werden we voortdurend omringd door baardmannetjes, die zich soms van enkele meters lieten zien: een waar feest voor observator en fotograaf. Een zeearend kwam al cirkelend redelijk dichtbij, en werd tijdens zijn rondjes minutenlang lastiggevalen door een buizerd. Fraai om het verschil in grootte te zien. Ook slechtvalk en vuurgoudhaan zijn de moeite van het vermelden waard. Waterrallen en dodaarzen lieten zich veelvuldig horen.

Middelste zaagbek | René de Waal

Na de wandeling zijn we nog naar de Houtribsluizen gereden om de daar aanwezige witwangstern te zoeken. Deze liet zich al vissend in de sluisbak uitgebreid bewonderen.

Zondag 10 april, Zeeland (5 deelnemers).

Wederom waren de weergoden ons goed gezind: het werd een prachtige, zonnige dag. Allereerst naar de Brouwersdam, waar de inmiddels bekende zwarte zeekoet, inmiddels in zomerkleed, ons opwachtte. Helaas bleef de zeekoet op eerbiedige afstand, maar dat werd ruim gecompenseerd door een prachtige man middelste zaagbek, die zich op korte afstand liet bewonderen en fotograferen. Een zeehond met zijn vangst, een forse geep, liet zich ook nog fraai bekijken. De Brouwersdam leverde verder geen bijzondere waarnemingen op. Doorgereden naar de Koudekerksche Inlaag, waar we in totaal minstens zeven kleine zilverreigers zagen. We zouden er in de loop van de dag nog meer zien. Een enkele zwarte ruiter, al aardig op weg naar het fraaie zomerkleed, en een vijftal zwartkopmeeuwen zijn nog vermeldenswaard. Aan de noordkant van de provinciale weg nog op zoek geweest naar de daar gemelde poelruiter. Uit-

eindelijk werd deze gevonden, maar helaas moesten we de ruiters met vol tegenlicht bekijken. Toch een mooie waarneming. Op de terugweg nog langs de Grevelingen gereden, waar zich elk jaar een gemengde groep Europese en Chileense flamingo's ophoudt. Wij vonden een tiental exemplaren.

Vrijdag 9 t/m zondag 11 oktober, weekendexcursie Lauwersmeer (15 deelnemers).

De deelnemers verzamelden zich aan het eind van de middag in het weekendverblijf 'Rintjeshoek'. Na de begroeting en maaltijd werden we vergast op een interessante lezing over kiekendieven van een medewerster van 'werkgroep Grauwe kiekendief'.

Zaterdag eerst naar het Jaap Deensgat gereden, alwaar wel 40 baardmannetjes ons enige tijd bezig hield. Pompsterplaat leverde een zeearend en een fraaie visarend op. In de kijkhut bij Ezumakeeg flink wat steltlopertjes, waaronder een groep van wel 40 groenpootruiters. Twee zeearenden waren ter plaatse, om na enige tijd op te vliegen en uit het zicht te verdwijnen. Een mannetje blauwe kiekendief liet zich kortstondig zien. Het wad bij Moddergat leverde een witbuikrotgans op. Bij Anjum nog een mooie jagen-de man blauwe kiekendief. Op zondag eerst

naar de haven van Lauwersoog gereden, waar een ijsvogel zich fraai liet bekijken.

Vrijdag 16 december, bosuilen Den Treek.

De bosuilenexcursie was dit jaar een groot succes. Circa 35 mensen verzamelden zich om 21.30, om na een korte inleiding Den Treek in te gaan. Omdat de groep erg groot was, hebben we de excursie gesplitst. Meerdere roepende mannetjes lieten zich horen; op een gegeven moment drie tegelijk. Net voorbij het voormalige hotel Den Treek liet een mannetje zich niet alleen van korte afstand langdurig horen, maar ging zelfs boven de excursiegangers in een boom zitten. Voor al die mensen die zich verheugd hadden om uilen te horen, en misschien wel te zien, was het een geslaagde avond.

Lezingen/(herkennings)cursussen

Dit jaar geen vogelherkenningscursus. Een enkele lezing werd gehouden door René de Waal. De Werkgroep Natuurlezingen Amersfoort, waarin Rien Jans namens de Vogelwacht zitting heeft, organiseerde weer een aantal interessante natuurlezingen, die goed werden bezocht.

Inventarisaties/tellingen

Voor de gemeente is door de KNNV een ecologisch onderzoek gedaan in het gebied de Hoge Kleij. Vogelwerkgroep Amersfoort heeft in het kader van dat onderzoek met vier vogelaars, onder leiding van Jaap Vos, onderzoek gedaan naar het voorkomen van de vogels in het gebied. Op verzoek van Sovon is een bosgebied van het terrein van Zon & Schild hierin meegenomen. Extra aandachtspunt in het onderzoek wat het gehele jaar rond liep waren de broedvogels in het gebied. Het onderzoek is afgerond en de eindredactie van het gehele rapport wordt gedaan door de KNNV. Begin

volgend jaar zal het gehele rapport worden aangeboden aan de gemeente.

Overige activiteiten

Het Hooghe Landtcollege gaf dit jaar gedurende de eerste week van juni de groepen 5 & 6 biologielessen buiten, en wel in park Schothorst. Verschillende onderwerpen, waaronder vogels, kwamen in de vorm van een excursie door het park aan bod. De excursie voor een groep van zo'n 10 kinderen werd geleid door twee vogelaars, en voorzien van de nodige verhalen over de vogels die werden gezien en/of gehoord. Deze activiteit is voor dit jaar afgerond maar krijgt een vervolg voor het komende jaar.

Bert Geelmuijden en René de Waal van de afdeling mochten in de Kerstvakantie een aantal foto's van vogels uit de omgeving van Amersfoort exposeren. Tevens werd er een klein boekje uit met vogels van Park Schothorst gepresenteerd, samengesteld door Bert en René.

De Bilt | Zeist

Onze groep is dit jaar versterkt met Hanneke Lankhof. De deelname van Joop Barends was helaas van korte duur. Gelukkig zijn we weer met het minimum aantal van drie leden. We zijn nog wel op zoek naar versterking om onze activiteiten op peil te kunnen houden. Er is dus een vacature voor een vierde coördinator.

Activiteiten en projecten

We (Wigle, Ron en Hanneke) roepen daarnaast de leden van onze afdeling op om ons te helpen bij de diverse activiteiten. We hebben al een enthousiast lid dat o.a. mee wil helpen bij het vogelvriendelijk maken van de Hooge Kampse plas. Coördina-

Grauwe kiekendief | Jan van der Greef

tor Wigle Braaksma, is bij het ondieper maken van deze plas al jaren bestuurlijk actief om de belangen van de plaatselijke vogelpopulatie te behartigen. Hij participeert tevens in diverse overleggroepen, zoals werkgroep Sandwijk, Agrarische Natuurvereniging Noorderpark, en enkele bewonersverenigingen in de Bilt.

HOOG KAMPSE PLAS | Het project Hooge Kampse plas begint te vorderen. Er is nu gestart met het ondieper maken van de plas tot 10 meter aan de zuidkant, fase 2b. De natuurontwikkeling bij de plas bestaat met name uit het maken van eilanden, alsmede het creëren van flauwe oevers met riet en ondiep water (circa 1,5 meter diep) aan de noordzijde van de plas, waardoor waterplanten op de bodem kunnen groeien. Het tijdstip om nu actiever als vogelwerkgroep wat aan de plas te doen nadert: naar verwachting zal in het najaar van 2017 voor het eerst de hulp van onze Vogelwacht worden ingeroepen voor het verwijderen van vegetatie op de in 2017 gerealiseerde vogeleilanden.

Op 22 juni 2016 is een nieuwe bank met plaquette aan de Hooge Kampse plas, ter nagedachtenis aan de in augustus 2015 overleden vogelaar Kees Rozier, officieel onthuld en in gebruik genomen. We wonden de onthulling van dit houten bankje bij. Het werd een heel waardige, ontroerende herdenking met veel belangstelling van familie, vrienden en vogelaars. Er werd verslag met foto's gedaan door lokale weekbladen de Vierklank en de Biltse Courant. De bank is geplaatst aan de noordzijde van de Hooge Kampse plas en is voorzien van fraai gestileerde ijsvogels, gemaakt door Jeroen Steenbergen. De ijsvogel is een soort waaraan Kees heel veel uren zijn aandacht heeft besteed in en rond de Hooge Kampse plas. De kosten voor bank en plaquette

Blauwborst | Henk van Dillen

zijn vergoed door K3Delta, het bedrijf dat in opdracht van het Utrechts Landschap de Hooge Kampse plas ondieper maakt. Het werk van Kees wordt voortgezet door enkele deskundige vogelaars. Zij doen sinds 2015 gericht onderzoek naar trekvogels op en rond de plas, waarbij soms bijzondere soorten ontdekt worden. Leuke soorten die hier in 2016 zijn waargenomen betreffen: porseleinhoen, krooneend, reuzenster, blauwborst, Temminck's strandloper, visarend en wiewaal.

ANDERE ACTIVITEITEN | Er zijn diverse leden van onze afdeling actief bij onderzoek van **SOVON en Vogelbescherming**. Tevens organiseert en coördineert Anton Schortingshuis de succesvolle **trektellingen** op de Jacobssteeg. In principe wordt er, vanaf eind augustus tot medio november, iedere zaterdag vanaf een halfuur voor zonsopgang geteld. Er wordt minimaal 2,5 uur geteld. Daarnaast zijn er ook midweekse tellingen. De trektellers aan de Jacobssteeg vormen een gezelschap van zo'n 30 personen. Een leuk artikel hierover verscheen in de Vierklank van 28-9-2016; de resultaten worden gepubliceerd op www.trektelling.nl. Het plan om voor de hele Vogelwacht

Utrecht een avond in De Bilt met een daarop volgende excursie over de **(geluids)identificatie** van diverse kruisbeksoorten te organiseren staat nog steeds. De planning hiervoor is februari/maart 2017, maar mogelijk wordt het opgeschoven.

We zijn ook nog bezig met de voorbereiding van een **gierzwaluwproject** in de gemeente de Bilt waarvoor - via Vogelbescherming Nederland - een fors geldbedrag beschikbaar is gesteld. Plan is om in het eerste kwartaal van 2017, in overleg met lokale woningbouwvereniging (SSW) en BENG (Biltse Energie Neutrale Gemeente), te overleggen hoe wij bij nieuwbouw, renovatie en energiebesparende maatregelen (isolatie, plaatsing van zonnepanelen) nestgelegenheid voor gierzwaluwen kunnen behouden en/of realiseren in de gemeente De Bilt. Juist voor dit project willen we graag nog een of enkele afdelingsleden vragen om hieraan mee te werken.

In 2016 is een bijdrage geleverd aan het kakelverse **nestkastenproject** in het Biltse Boetzelaerpark. Dit project is bedacht en wordt uitgevoerd door de Stichting Vrienden van het Boetzelaerpark, waarbij de Vogelwacht gedurende de opstartfase betrokken is bij advisering rond plaatsing, inspectie en onderhoud, alsmede hulp bij monitoring en registratie van de broedresultaten in de 39 nestkasten. Ook bij dit project is deelname van leden van onze afdeling gewenst. Tevens hebben we nog gereageerd op een verzoek van het provinciale Vogelwachtbestuur om bezwaar te maken tegen de verleende vergunning voor het **Soenda-festival** in ons werkgebied (Polder de Kooij) in mei 2016. Hoewel het festival niet kon worden tegengehouden, heeft onze actie wel andere mogelijke resultaten gehad die zijn beschreven in Kruisbek 5-2016.

Kramsvogels | Richard Pieterse

Tenslotte zijn er dit jaar diverse **adviezen** uitgebracht en vragen beantwoord zoals plaatsing van een nestkast voor bosuilen, overlast van emelten in een voetbalveld, houtenergiefabriek. Deze vragen kwamen via Vogelbescherming binnen.

TERUGBLIK EXCURSIES 2016

Zeven Linden en de Stulp | 9 januari, 22 deelnemers, 28 soorten || We begonnen goed op het terrein van de camping met een achttal appelvinken, een mannetje havik, boomklever, grote bonte specht en glanskop. Op de Stulp bij Lage Vuursche waren we blij verrast de gewone kruisbek te zien en te horen. Datzelfde gold voor het bijzondere ietwat rauwe geluid van de raaf. Nog apart was een prachtige vlucht van 22 wilde zwanen, boven het open terrein van de Stulp. Soorten als grote lijster, goudhaan, zwarte mees, sijs, keep en boomkruiper maakten de ochtend compleet.

Lek en Wijk bij Duurstede/Amerongen | 27 februari, 4 deelnemers, 60 soorten || Een mooie autoexcursie met soorten als brilduiker, watersnip, witgat, grote zaagbek, graspieper, dodaars, grote mantelmeeuw, Indische gans, kramsvogel, bergeend, grote zilverreiger, ooievaar en grote lijster. Heel te-

vreden was een nieuw lid dat alle aandacht kreeg om te leren.

Arkemheen/Nijkerk | 9 april, 13 deelnemers, 57 soorten || Een mooie voorjaarsochtend ten westen en oosten van het stoomgemaal aan de oude zeedijk. We hebben veel weide- en watervogels en voorjaarstrekkers gezien. Blauwborst, rietgors, rietzanger, grutto, tureluur, kleine plevier, gele kwikstaart, zwarte ruiter en kempiaan waren leuke soorten. Er waren ook veel eendensoorten als zomertaling, krakeend, slobbeend, wintertaling, smient en bergeend. Ook ijsvogel, watersnip, witgat en lepelaar sprongen er uit. Verder waren ook boerenzwaluw, huiszwaluw, oeverzwaluw, fitis en tijftaf weer terug van weg geweest. Geoorde fuut en kuifduiker maakten het mooie plaatje compleet.

Egelshoek/Polder en Achteraf/Tienhoven | 6 mei, 8 deelnemers, 62 soorten || Het was een prachtige zwoele en windstille avond met mooie geluiden van sprinkhaanzanger, snor, kleine karekiet, rietzanger, grasmus en tuinfluiter. Een goed begin met geelpootmeeuw, roodborsttapuit en kleine plevier. Zwarte stern, purperreiger, lepelaar, watersnip en een zichtbare koekoek maakten het plaatje nog mooier. Toen de avond vorderde hoorden we vaag het hoempende geluid van de roerdomp. Dichterbij leek het alsof een misthoorn van een boot door de avondnevel klonk. Het geluid herhaalde zich steeds vaker en het leek alsof de boot maar niet aan land leek te komen, maar alom aanwezig bleef tussen het orkest van de steeds luider roepende kikkers en rugstreeppadden. Een roepende wateral besloot onze excursie.

Zouweboezem | 25 juni, 8 deelnemers, 59 soorten || Met lekker weer werden we verwelkomd door vader en moeder grutto, zit-

tend op een paal en wakend over hun jong. Bij de broedkolonie van zwarte sterns waren zeker dertig jonkies aanwezig bij en op de nestvlotjes. De mooie gevarieerde zang van bosrietzanger was van zeer nabij te horen. Hetzelfde gold voor Cetti's zanger en kleine karekiet. De vele rietgorzen kwamen mooi in beeld en hetzelfde gold voor de rietzanger. Blauwborst, koekoek en waterral hielden het ook bij hun geluid. De braamsluiper bleek ook helder te zingen en was in een flitsje te zien. Purperreigers en bruine kiekendieven lieten zich geregeld zien, net als boomvalk, grasmus en kneu.

Biesbosch (Noordwaard & Petrusplaat) | 24 september, 7 deelnemers, 64 soorten || 's Morgens eerst veel mist, die gelukkig oploste zodat we plassen vol krakeenden, wilde eenden, smienten, slobbeenden, wintertalingen, pijlstaarten (vrijwel allen in overgangskleed), watersnippen, heel veel grote zilverreigers en een paar kleine zilverreigers konden waarnemen. We zagen circa 50 overvliegende lepelaars en tussen de watersnippen werden een vijftal kanoeten ontdekt. We hoorden Cetti's zanger en wateral. Een visarend (juveniel) vloog onze kant uit en later bij het weggaan zagen we hem nogmaals.

Ijmuiden, strand en Kennemerduinen | 19 november, 6 deelnemers, 36 soorten || Vanwege de harde wind was de zuidpier afgesloten. In de haven zagen we dodaarsen en kuifduikers, op de noordpier zo'n 140 aalscholvers. Op de pier verbleven steenlopers en hoorden we het roepje van de oeverpieper. Ook aanwezig waren vijf soorten meeuwen (grote en kleine mantelmeeuw, kokmeeuw, zilvermeeuw, stormmeeuw). Aan de kustlijn foerageerden drieteenstrandlopers en een rotgans rustte bij een groep scholeksters. We zagen drie sneeuwgorzen op het

strand: één mannetje en twee vrouwtjes. Op het Kennemermeer werd o.a. een paartje ijseend ontdekt en een forse groep winteralingen gezien. Langs het meer zagen we verder nog koperwiek, kramsvogel, heggenmus, merel en torenvalk. We hoorden ook het roepje van een waterral

Uilenexcursie De Lange Duinen | Soestduinen, 10 december, is komen te vervallen wegens de te beperkte aanwezigheid van de ransuilen.

Doorn | Driebergen

Opnieuw hadden we een zachte winter (De Bilt) zonder ijsdagen in januari en februari. Vogelvriendelijk maar met als uitzondering de ijzel in het noorden. Goudhaantjes en winterkoningen hebben het daar extra moeilijk mee. Eind februari waren de raven op de Amerongse berg al hun nest aan het bouwen. De jongen hebben een warme maar natte eerste zomer gekend. Hierover later kort meer. In september is onze coördinatorgroep uitgebreid. Hans Boekhout trad toe. Een welkome versterking.

Eén lezing was er dit jaar (Spitsbergen door Phil Kooken) en elf keer gingen we op ex-

Koekoek | Bert Geelmuijden

cursie. Daarnaast controleerden we kerkuilkasten op het broedresultaat, deden we mee aan de midwinterroofvogeltelling en was er opnieuw opwinding rond het ravenpaar in Amerongen.

Excursies

De dagexcursie (za 16 januari) naar de Brouwersdam, de inlagen op Schouwen en ook nog de haven van Stellendam en de Prunjepolder was er een van veel vogelgeluk. De slechtvalk bij Stellendam, de ijsduiker, ijseend en kuifduikers waren prachtige cadeautjes. Ook de Prunjepolder met z'n gevarieerde drukte was een genoeglijke plaats waar we met moeite afscheid van namen.

Door stormachtig weer (zo 21 februari) geen Lepelaarplassen, maar een bezoek aan de **pier van Huizen** gevolgd door de beschutting van de vogelkijkschuur bij het landje van Geijssel. De pier had dodaarzen, brilduikers, nonnetjes en grote zaagbekken op een steenworp afstand. Met de wind kun je dus ook geluk hebben. De zwijgzame grutto's in het drassige Amstellandje dromden dicht opeen tegen de elementen.

In de maart-excursie (zaterdag 19) kwam het landje van Geijssel weer langs maar nu met veel kouwe drukte. Duttende grutto's en ijverige watersnippen en kemphanen. Havik en slechtvalk hielpen mee aan het verkrijgen van een totaaloverzicht. Waverhoek was opvallend door blauwborst, rietgors en een vluchtje halsbandparkieten.

Eempolders en Oostmeent (zo 17 april) brachten een echt lentebeeld met tien eendensoorten waaronder enkele zomertalingen en een paar zwartkopmeeuwen. Een actief kiekendiefpaar, een korrende raaf, gele kwikstaart en veel gezang in het riet langs de kust maakten dat het naast het gruttogebouren een welbestede ochtend was.

Een hele dag hadden we nodig om een beetje **Tiengemeten (za 21 mei)** afgespeurd te krijgen. Om vijf uur 's middags terug met de pont van Natuurmonumenten. Tussen aankomst en vertrek kwamen we al fietsend lepelaars, kleine zilverreigers en vooral veel zangertjes in de peiling. Cetti's zanger, veldleeuwerik, roodborsttapuit en blauwborst om er maar enkele te noemen. Fijn dat er soms wat verhevenheden in het landschap gemaakt zijn, die de waarnemer een handje helpen bij het overzicht.

De Leusderhei (vrijdagavond 3 juni) was een vroegertje dit keer. Desondanks veel nachtvlinders en dus ook leuke jachtvluchten van duidelijk te onderscheiden mannetjes en vrouwtjes. De tsiptsip-roep en de baltsvlucht van de houtsnip waren wel aan ons gezelschap besteed. En passant telde we tien nachtzwaluwtterritoria. Zelfs de bosuil liet zich in de nabijheid van het paviljoen Bergzicht horen.

De uiterwaarden van Achthoven en de Zouweboezem (za 11 juni) waren ondanks het druilerige weer goed voor flink wat vogeloptreden. Komt vaker voor bij gedekt weer. Koekoek, blauwborst, rietzanger en zwarte stern waren allemaal op hun post.

De Noordwaard (Biesbosch) baadde (zo 3 juli) in een ietwat vals zonlicht, omdat even noordelijk ervan zware buien oostwaarts trokken. Weer een beeld van regen tussen de rivieren en verder droog zoals ook bij de excursie naar de Zouweboezem. Drie valksorten, enkele fantastische gele kwikstaarten en de tegenstelling oud bos versus nieuw landschap met smalle en brede watergangen maakten dat we er een prima vogelochtend beleefden.

Het Doove Gat, een hoge boezempolder langs de Vlist bij Haastrecht (zo 4 september) kwam in de plaats van de excursie naar

Harderbroek, waar te veel moerasandijvie de vogels onzichtbaar maakt. Door de noordoostelijke polder Groot Keulevaart passeerden in korte tijd een juveniele zeearend, een visarend en een koekoek. De boezem bood rust aan zeven soorten steltlopers en een vijftal eendensoorten.

De zuidpier van IJmuiden (za 15 oktober) bracht ons vele jan-van-genten, maar ook door de oostenwind lijstersoorten, veldleeuwrikken en zowaar een houtsnip. De binnendams verblijvende zwarte zee-eenden worden niet vaak van zo dichtbij bekeken.

De Groene Jonker- en Waverhoek-tocht werd in verband met hevige wind van 20 november verplaatst naar zondag 27 november. Het werd een rustige eendachtige ochtend met als bijzonderheid twee barm-sijzen en een waterpieper. Dankzij een sperwer konden we ook 15 graspiepers vaststellen. Immens veel Kievit zonder een enkele goudplevier. Op Waverhoek een vergelijkbaar beeld. Drie steltlopersoorten deze ochtend: Kievit, wulp en witgat.

Lezing Spitsbergen | In deze PowerPoint lezing van Phil Kooken kwam de uitbundige korte zomer van Spitsbergen onder onze aandacht. Eindelijk eens de roodkeelduiker in prachtkleed en de bontgekleurde koningseiderman om te benadrukken dat niet alleen zwart, wit en grijs daar representatief zijn. Ook zoogdieren kwamen in beeld en de meest hilarische sketch werd gebracht door een ijsbeer, die verkeerd timede bij z'n afsprong naar een volgende ijsschots.

Kerkuil | De verschillende lokaties in Driebergen en Doorn, die zich direct in ons zicht bevinden hadden een redelijk goed broedseizoen met 15 respectievelijk 18 jongen. Het gebeurde dat op een lokatie waar twintig jaar niet gebroed werd nu drie jongen uit het ei kropen. Intussen is de lande-

lijke monitoring van de kerkuil onderweg met het digitaliseren van de waarnemingen. SOVON laat ook de kerkuilen meelopen in het al langer bestaande nestkaartenproject. We moeten nog wel een inhaalslag van voorgaande jaren volbrengen.

Winterroofvogels | Ook dit jaar telden we in het gebied tussen ruwweg Doorn en Wijk bij Duurstede twee kilometerhokken. Naast de roofvogels, voornamelijk buizerd (ca 60) en een enkele havik, sperwer en torenvalk geven ook de bijvangst het nodige plezier. Opvallende toevalstreffers waren twee grote groepen kramsvogels van 500 en 1000 exemplaren. Een winterse ooievaar is al vaker geen uitzondering meer in ons gebied.

Raven | Het ravenverhaal van de Amerongse berg (artikel Kruisbek juni 2016) kreeg voorlopig een positieve wending. Nadat er drie jongen grootgebracht waren dreigde in juli toch de uitgestelde verjongingskap, eufemisme voor volledige kaalslag, in kavel 26A. De herhaaldelijke met argumenten ondersteunde inspanningen mondden tenslotte uit in een open gesprek, waar de argumenten eindelijk gehoord werden. Veel dank voor een bewoner ter plaatse, die het leeuwendeel van het zware werk deed.

Het resultaat is dat het betreffende kavel voor tweederde deel gespaard bleef van vellingen. Uiteindelijk komt het er op neer dat in een straal van tweehonderd meter rond de horstboom de bosstructuur niet aangetaast is op dit moment. We hopen dat het een gunstig vervolg gaat hebben.

Nieuwegein | IJsselstein

Coördinatiegroep

Begin 2016 bestond de coördinatiegroep uit twee leden: Monique Kersten en Hans

Kerkuil | Richard Pieterse

Verdouw. Tijdens de ALV in maart is Hans Verdouw afgetreden. Monique heeft zich voor een jaar herkiesbaar gesteld en Adriette van Kouwen is ook voor een jaar toegetreden als bestuurslid. Ondanks herhaalde oproepen in de Kruisbek en op de website hebben zich geen belangstellenden gemeld om zitting te nemen in de coördinatiegroep. Dit had ook dit jaar consequenties voor wat er wél en niet gedaan kon worden. Het accent lag daardoor vooral op de organisatorische zaken (excursies, lezingen, bezetting MEC, e.d.) en bleven beleidszaken en verzoeken om zitting te nemen in diverse 'groen'-c.q. beleidsgroepen liggen.

Excursies

Er zijn acht excursies georganiseerd:

Zeeland | 31 januari, 8 deelnemers, 55 soorten || Het was erg regenachtig, maar toch veel moois gezien, zoals ijsduiker, roodkeelduiker en kuifaalscholver. Helaas de witkopgors en zwarte zeekoet misgelopen...

Landje van Geijssel/Waverveen | 20 maart, 6 deelnemers, 45 soorten || Half bewolkt. Grutto, zwarte ruiter, Indische gans en een zonovergoten roodborsttapuit waren de pareltjes. Mooie en gezellige dag.

Everdingen | 30 april, 4 deelnemers, en maar liefst 63 soorten || Zonovergoten dag, met purperreiger, zwarte ruiter, groenpootruiter, zwarte stern, sprinkhaanzanger, rietzanger en kleine karekiet als prachtige uitschieters. Volop genoten!

Bert Bospad | 22 mei, 7 deelnemers, 50 soorten || Grijs en grauw weer. Dit keer ook veel aandacht voor het ontstaan van het gebied en de bijzondere plantensoorten. Qua vogels waren roerdomp en spotvogel naast de vele rietvogels mooie waarnemingen. Bijzonder waren de twee langdurig rondrennende reeën bij het eerste veld.

Nachtzwaluwen | 17 juni, 17 deelnemers || Altijd weer bijzonder. Bewolkte avond met aangename temperatuur. Volop nachtzwaluwen gehoord/gezien, met name het klappen van de vleugels. Verder overvliegende houtsnippen en volop rosse vleermuizen.

Pier van Ijmuiden | 8 oktober, 8 deelnemers. 55 soorten || Prachtig weer, blauwe lucht, minder koud en minder wind dan voorspeld. Dus wel veel soorten, zoals roodkeelduiker en zwarte zee-eend, maar de aantallen waren laag. Opvallend waren de vlanders die we nog zagen: atalanta, koolwitje, vuurvlinder en kustuil.

Oostvaardersplassen | 20 november || Wegens het zeer slechte weer en slechts één aanmelding afgelast.

Harderbroek/Broekbos | 17 december, 11 deelnemers, 39 soorten || Grijs weer. Helaas lieten de krooneenden zich niet zien, maar landde er wel een prachtige roerdomp op een paar meter voor de kijkhut. Bij het Wolderwijd twee zeearenden en 15.000+ kuifeenden en tafeleenden.

Lezingen

Natuurlijk zijn er dit jaar weer op de vaste 3^e donderdag in februari en november le-

zingen in het MEC gehouden. Op 18 februari gaf Frans van Bussel (KNNV) een interessante en mooie lezing over het mysterie van de vogeltrek, met een tegenvallend bezoekersaantal (11). Op 17 november hielden Roy de Haas en Anja Nusse een presentatie over de Extremadura en Marokko. Met 32 belangstellenden een zeer goed bezochte en uiterst boeiende en interactieve lezing.

Tellingen

Op 16 januari heeft de afdeling weer deelgenomen aan de midwintertelling watervogels van Sovon en op 13 februari aan de roofvogeltelling, met respectievelijk twee en drie tellers, allemaal op de fiets.

Op 1 oktober is er weer enthousiast deelgenomen aan de Euro Birdwatch 2016. Tien leden en belangstellenden waren vroeg (of wat later) aanwezig bij de Bunker in Vreeswijk om de vogeltrek vast te leggen. Spreeuw (915 ex), grauwe gans (591 ex) en graspieper (535 ex) voerden de tellijst aan. Mooie waarneming was een kruisbek.

Ook op telpost De Horde is weer frequent geteld in oktober en november. Bijzonder dit jaar waren de enorme vinkentrek en de Siberische boompieper, zwarte wouw, bef-

Spreeuw | Michael Kars

lijster, bladkoning en smelleken, met één of meerdere exemplaren. Resultaten voor beide locaties zijn te zien op www.trektellen.nl.

MEC

Een twaalfstal vrijwilligers van de Vogelwacht heeft ook dit jaar weer de semi-permanente tentoonstelling van het MEC op vijf zondagmiddagen bemenst. Ook is door vijf vrijwilligers meegewerkt aan de uilenbraakballenactiviteit op het succesvolle Lentefeest van het MEC op 31 mei.

Op het MEC-terrein zijn in 2013 door de Vogelwacht elf nestkasten opgehangen. Op 19 maart 2016 zijn deze schoongemaakt door Rob Borst en Peter de Nooijer. Er bleken twee kasten verdwenen. In zes kasten werd oud nestmateriaal aangetroffen, in twee kasten nieuw mos, en eentje was niet gebruikt. We mogen dus concluderen dat er druk gebruik van wordt gemaakt. Het schoonmaken blijft een punt van aandacht.

Overige activiteiten

Onderhoud oeverzwaluwwand | Begin maart is er, net zoals in voorgaande jaren, onderhoud gepleegd aan de oeverzwaluwwand bij de Nedereindse Plas. Er zijn in 2016 negen bewoonde nestgaten geteld. Het aantal vrijwilligers viel tegen. We hopen in 2017 op meer hulp!

Ledenenquête | In september/oktober is er een enquête gehouden onder onze leden om te peilen of er nog belangstelling is voor lezingen, excursies en andere activiteiten. Van de 133 verstuurdde enquêtes zijn er 63 ingevuld, een mooie respons. Uit de enquête blijkt dat er voldoende belangstelling is voor excursies en lezingen. De afwisseling tussen ochtend- en dagexcursies en de diverse gebieden die bezocht werden, wordt gewaardeerd. Ook de onderwerpen van de

Pimpelmees | Henk Tromp

lezingen werden interessant gevonden. Er zijn een paar suggesties gedaan voor de excursies en de lezingen. Teleurstellend was de animo voor de organisatie van activiteiten binnen de afdeling. Voor beleidszaken is er nog minder belangstelling. De eindconclusie is dat men graag wil dat de afdeling doorgaat met het organiseren van lezingen, excursies en activiteiten, maar dat die vooral door anderen georganiseerd moeten worden. De opbouw van de afdeling is eenzijdig: het merendeel van de leden is ouder dan 51 jaar en dan ook nog meestal langer dan 15 jaar lid. Zie ook het verslag in deze Kruisbek en de uitgebreide rapportage op de website.

Nestkastjesproject basisscholen IJsselstein

| In 2014 hebben Tanny Hiemstra en Everdien Smeenk een nestkastjesproject opgezet voor de basisscholen in IJsselstein. Het kende een succesvolle start met een dito vervolg in 2015 en 2016. In de vorig Kruisbek (2016-5) stond een uitgebreid verslag van dit mooie project, dat zeker navolging verdient!

Wielersbaan en Galecopperzoom | Zie de vorige jaarverslagen voor de voorgeschiedenis. Inmiddels zitten er op de Galecopperzoom een horecagelegenheden, dierenopvang, een golfbaan en volkstuintjes. Op de rest komt LaserStar. Hun hoofdactiviteit wordt lasergamen. Dit plan wordt tussen 2017 en 2020 gerealiseerd. Verder wil de Vogelopvang op de Wielersbaan hun nieuwe opvang bouwen. Het gaat om een complex van maar liefst 5000 m². Wij verwachten nog steeds dat dit een negatieve inbreuk zal betekenen op de bijzondere en unieke natuurwaarden van de Wielersbaan en ook het karakter van extensieve recreatie voor de buurtbewoners ernstig zal aantasten.

We hebben ons al sinds 2013 op velerlei manieren voor natuurbehoud in dit gebied en de bewaking van de natuurwaarden ingespannen. Dit kost enorm veel energie en gezien de bestuurssamenstelling hebben we besloten om al deze plannen dit jaar te laten voor wat ze zijn.

Bomenkap | In de vorige jaarverslagen melden we dat er afspraken zijn gemaakt tussen gemeente, IVN en Vogelwacht over samenwerking, onder meer over inschakeling van beide organisaties bij herplant- en meerjarenplannen. Deze procedure loopt nog steeds redelijk goed en werpt vruchten af, zoals bij het populierenperceel langs Wilgenroos en Geinoord. Daar is overeenstemming bereikt over het aantal te kappen bomen en een herinrichtingsplan met bomen en struiken. Om veiligheidsredenen worden er 250 bomen gekapt die binnen 30 meter van het wandel-/fietspad staan. Er worden nieuwe bomen geplant en verscheidene bomen worden alleen getopt, zodat zij nestgelegenheid kunnen blijven geven aan bijvoorbeeld spechten en vleermuizen. Ook blijven er diverse gerooide bomen liggen in het gebied. Dat is belangrijk voor insecten en paddenstoelen en biedt schuilgelegenheid aan kleine zoogdieren zoals muizen en egels. De

werkzaamheden stonden voor eind dit jaar gepland en hebben deels al plaatsgevonden. **Vragen/adviezen** | Ook dit jaar zijn er diverse adviezen uitgebracht en vragen beantwoord.

Woord van dank | Zonder vrijwilligers en behulpzame leden zouden verschillende activiteiten niet plaats hebben kunnen vinden. Langs deze weg willen we iedereen bedanken die zich ingezet heeft bij:

- bezetting MEC
- adviezen aan gemeente
- excursies leiden
- en/of andere activiteiten

Een speciaal woord van dank gaat ook dit jaar weer uit naar Wilco Stoopendaal, Ali de Rooij en Anke Ederveen. Zij zijn het afgelopen jaar wederom een grote steun en toeverlaat geweest.

Utrecht-stad

Afgelopen jaar hebben we ons vooral gericht op de excursies. Dat was niet altijd een bewuste keuze: er kwam gewoon niet veel op ons pad en persoonlijke drukte in

Oehoe | René de Waal

het voorjaar noopte ons om een beginnerscursus vogels herkennen uit te stellen tot 2017. De voorbereidingen daarvan zijn inmiddels in volle gang.

In april was er natuurlijk wel het jaarlijkse vroege ommetje in het Wilhelminapark met de plaatselijke bewonersvereniging. Daarnaast hebben we incidenteel RTV Utrecht te woord gestaan, onder andere over een dode oehoe die bij gevonden voorwerpen lag, en geholpen bij het melden van (dreigende) nestverstoringen. Verder hebben we gewoon lekker het hele land 'bevogeld', van het hoge noorden tot het verre zuiden, van het uiterste oosten tot waar je letterlijk niet westelijker meer kunt.

We kunnen ons bij excursies tegenwoordig verheugen in een zeer behoorlijke belangstelling. Geen wonder, gezien de goede soorten die we onze excursiegangers kunnen voorschotelen.

Rond het Dannemeer in Groningen zagen we o.a. witwangstern en witvleugelstern.

In de Zeeuwse delta maar liefst zwarte zeekoet, ijsduiker, dwerggans, roodhalsgans en enkelen van ons zelfs dwerggors.

Rond Winterswijk fraaie middelste bonte spechten en een stelletje duivelskuikens van het paartje oehoe aldaar.

Vanaf de Zuidpier van IJmuiden werd onder andere kuifaalscholver en grote jager waargenomen. Ringsnaveleend, kleine topser, duinpieper, blauwstaart, wie wil er niet mee als zulke soorten in het vooruitzicht worden gesteld?

In ons programma wisselen we landelijke excursies af met meer lokale tochtjes en ook die laatste leverden mooie waarnemingen op. Zo werden we in de Waverhoek verast door een prachtige zwarte wouw en in Willeskop door een foeragerend bokje. Ook niet alledaags.

Dwerggors | Hans van Zummeren

Afgelopen jaar nam de coördinatiegroep afscheid van Alfred, die uit Utrecht vertrokken is. Alfred, bedankt voor je bijdragen en je toewijding de afgelopen jaren.

Voor komend jaar hebben we ook weer wat meer andere zaken op het programma staan. Zo gaan we in januari assisteren bij de tuinvogeltelling van enkele stadsboerderijen in Utrecht, en zoals al vermeld organiseren we in het voorjaar een beginnerscursus vogels herkennen (zie aankondiging in Kruisbek 1-2017).

Vechtpassen

De afdeling Vechtpassen heeft in 2016 wederom veel excursies georganiseerd. Maar de leden zijn ook druk bezig met vogeltellingen en het plaatsen en onderhouden van nestkasten.

Excursies

De afdeling Vechtpassen organiseerde 11 excursies. Helaas ging één excursie niet door vanwege te weinig animo. Dit betrof de excursie naar de Biesbosch. Dit verbaasde ons omdat daarvoor bekend was gewor-

den dat de Visarenden aldaar voor het eerst succesvol in Nederland hadden gebroed.

De andere 10 excursies vonden gelukkig wel doorgang. Het gemiddelde aantal deelnemers aan de excursies bedroeg circa 10-11 personen, iets beter dan vorig jaar. Dit aantal komt ook overeen met ons langjarige gemiddelde. Wij zijn hiermee als coördinatiegroep van de afdeling Vechtpassen zeer tevreden. Even kort de highlights:

De excursie naar **Zuid-Holland en Zeeland** in januari was zeer succesvol. Naast de zeer zeldzame witkopgors zagen we dwerggors, Europese kanarie, frater, zeearend, zwarte zeekoet, ijsduiker, ijseend, kleine zilverreiger en Europese en Chileense flamingo.

De excursie naar de **bosuilen**, in februari, organiseerden we weer samen met het IVN Vecht & Plassengebied. In totaal waren er die avond zo'n 80 deelnemers waarvan er ca. 15 zich bij ons hadden opgegeven. Wij bedanken het IVN weer voor de goede samenwerking. Deze activiteit is een klassieker en erg leuk voor de jonge aanstormende vogelaars onder ons.

In maart ging een klein groepje enthousiastelingen op pad naar de **Achterhoek** waar middelste bonte specht, grote gele kwikstaart en oehoe werden gescoord.

Medio april bleven we dichterbij huis en hebben we het **Leersumse Veld** bezocht. Het voorjaar was duidelijk begonnen met zingende boomleeuwerik, bonte vliegenvanger, gekraagde roodstaart, roodborsttaupuit, geelgors en appelvink.

Begin juni gingen we naar het altijd mooie **Texel**. Hoewel de vogeltrek al afgenomen was, zagen en hoorden we vele zomervogels als grote stern, noordse stern, dwergstern, roodhalsfuut, nachtegaal, zomertortel, spotvogel, braamsluiper en grasmus. Op de terugweg deden we de lepelaarkolo-

nie van de Haarlemmermeer aan. Erg leuk om van dichtbij de jonge lepelaars door de takken te zien scharrelen. Ze stonden op het punt van uitvliegen.

Na de zomervakantie stond een inmiddels andere 'klassieker' op het programma, de **Westbroekse Zodden**, waar in het najaar altijd één of meerdere visarenden verblijven. Ook dit maal zagen we deze schitterende roofvogel. Maar ook doortrek van tuinfluiters, zwartkoppen, tapuiten, paapjes, roodborsttapuiten, boerenzwaluwen, huiszwaluwen en nog enkele jonge purperreigers. Een geslaagde ochtendexcursie.

Begin oktober bezochten we de **pier van Ijmuiden**. De vogeltrek was wat mager maar het weer was bijzonder fraai. Leuk waren de goudhaantjes op de pier en een houtsnip. Op zee vlogen enkele jan-vangenten en roodkeelduikers.

Eind oktober gingen we zelfs de grens over, naar de omgeving van de Duitse plaats **Diepholz**. Hier verzamelen zich in de veengebieden tienduizenden kraanvogels. Die verblijven er een paar weken om vervolgens door te vliegen naar Noord-Frankrijk en verder naar Spanje. We zagen er die dag enkele duizenden. De gehele dag was het geluid

Kraanvogels | Bert Geelmuiden

van deze majestueuze vogels in de lucht te horen. Ook waren er veel toendrarietganzen aanwezig en werden twee klapstekers ontdekt. En het weer werkte ook helemaal mee: een zonovergoten dag.

Vogeltellingen

Hans Russer telde de zeldzame broedvogels in en rond de Tienhovense Plassen. Jack Folkers, Daan van Werven, Gerhard Overdijkink en Cora Kuiper inventariseerden alle broedvogels in de Bethunepolder. Richard Pieterse telde dit jaar weer de kerkuilen. Ook dit jaar was de medewerking van enkele landeigenaren in de polder, te weten Bart en Willem van der Linden, Hans de Groot, Staatsbosbeheer en niet te vergeten Waternet (Nico Bouwman) weer van onschatbare waarde. Wij willen deze mensen en organisaties dan ook hartelijk bedanken voor hun medewerking.

Bert van Dillen telde in het kader van het SOVON-project Meetpunt Urbane Soorten (MUS) voor het achtste jaar de vogels in het postcodegebied '3602'.

Nestkasten

In de Bethunepolder onderhouden de tel-

lers een aantal nestkasten. O.a. voor bosuil, steenuil en kerkuil, mezen en diverse zangvogels. Ook komend voorjaar 2017 worden deze nestkasten weer schoongemaakt. Wij zoeken nog mensen die mee willen helpen. Meld u, als u mee wilt helpen, aan bij overdijkink@versatel.nl (tel. 06 - 49678023).

Brief aan Waternet

Begin juni schreven we weer een brief aan Waternet over de herinrichtingswerkzaamheden in de Bethunepolder. In deze brief hebben we onze zorgen geuit over het waterpeil, verstoring door werkzaamheden en door jacht in het broedseizoen. Eind juni kregen we keurig antwoord van Waternet waarin voldoende op onze zorgpunten werd ingegaan. We hebben goed contact met boswachter Nico Bouwman en houden de ontwikkelingen in de gaten.

Coördinatiegroep

De coördinatiegroep vergaderde dit jaar zesmaal. In mei gaf Michael Kars aan dat hij vanwege drukke werkzaamheden zijn deelname aan de coördinatiegroep met ingang van 1 januari 2017 wilde beëindigen. Ook zal hij minder bijdragen aan excursies kunnen leveren. Wij vinden het natuurlijk jammer. Michael heeft de laatste jaren met enthousiasme aan de coördinatiegroep deelgenomen en ieder jaar meerdere excursies geleid/georganiseerd. Wij willen Michael heel hartelijk bedanken voor zijn inzet en hopen in de toekomst nog een beroep op hem te kunnen doen. Inmiddels hebben we Ingrid Kat bereid gevonden om de coördinatiegroep te versterken. Ingrid, van harte welkom in de groep! De coördinatiegroep bestaat eind 2016 uit de volgende leden: Cora Kuiper, Richard Pieterse, Gerhard Overdijkink, Ingrid Kat en Bert van Dillen.

Goudhaan | Hans van Zummeren